

Monitor bouwketen

Voorjaar 2022

eib

Economisch Instituut
voor de Bouw

Het auteursrecht voor de inhoud berust geheel bij de Stichting Economisch Instituut voor de Bouw. Overnemen van de inhoud (of delen daarvan) is uitsluitend toegestaan met schriftelijke toestemming van het EIB. Het is geoorloofd gegevens uit dit rapport te gebruiken in artikelen en dergelijke, mits daarbij de bron duidelijk en nauwkeurig wordt vermeld.

Juni 2022

Monitor bouwketen

Voorjaar 2022

Nylas Visser

Inhoudsopgave		
Conclusies op hoofdlijnen		5
1	Bouwketen	8
2	Architectenbureaus	14
3	Ingenieursbureaus	15
4	Bouwbedrijven	16
5	Installatiebedrijven	17
Bijlage A De opbouw van de monitor		18

Conclusies op hoofdlijnen

De Monitor Bouwketen beschrijft halfjaarlijks de recente conjuncturele ontwikkelingen in de bouwketen. De bouwketen is in deze rapportage in vier schakels verdeeld: architectenbureaus, ingenieursbureaus, bouwbedrijven en installatiebedrijven. In januari werden de beperkende maatregelen rondom corona in stappen afgebouwd. Vanaf het tweede kwartaal zijn zo goed als alle maatregelen gestopt. Door de inval in Oekraïne door Rusland is er opnieuw sprake van een periode met grote economische onzekerheid.

Recente economische ontwikkelingen

De Nederlandse economie is in het eerste kwartaal van 2022 ten opzichte van hetzelfde kwartaal in 2021 met 7,0% sterk gegroeid. In december 2020 waren er als gevolg van een nieuwe coronagolf opnieuw beperkende maatregelen ingesteld en deze maatregelen waren ook in het eerste kwartaal van 2021 van kracht. Ten opzichte van het vierde kwartaal van 2021 lag het bbp op hetzelfde niveau. De toegevoegde waarde van de bouw steeg in het eerste kwartaal van 2022 ten opzichte van hetzelfde kwartaal in 2021 met 4,1%. De groei van de toegevoegde waarde in de bouw lag hiermee onder de gemiddelde groei van alle sectoren.

De werkgelegenheid in de bouwnijverheid is in het eerste kwartaal van 2022 uitgekomen op 489 duizend personen, een stijging van 7.000 ten opzichte van hetzelfde kwartaal in 2021. Ten opzichte van het laatste kwartaal van 2021 is er sprake van een stijging van 3.000 personen. Het aantal openstaande vacatures in de bouwnijverheid ligt in het eerste kwartaal van 2022 op recordhoogte. Aan het einde van dat kwartaal stonden er 76 vacatures per duizend banen open, 14 meer dan in het eerste kwartaal van 2021. De vacaturegraad stijgt al zeven kwartalen onafgebroken. In maart 2022 waren er 3.167 lopende WW-uitkeringen in de bouwnijverheid, ruim 1.100 minder dan in maart 2021. Het aantal faillissementen in de bouwketen kwam in het eerste kwartaal uit op 81, het aantal opheffingen bedroeg bijna 3.700.

Conjunctuur bouwketen

De conjunctuurindicatoren laten in deze meting over het algemeen een gemengd beeld zien. De orderportefeuilles zijn bij alle schakels in de keten gestegen. De verwachting omtrent het personeelsbestand is voor de bouwketen als geheel licht gestegen. Alleen de bouwbedrijven zijn minder positief dan bij de vorige meting. De omzetverwachting is ten opzichte van de voorgaande meting voor zowel de gehele bouwketen als voor drie van de vier onderzochte schakels per saldo gedaald. Bij alle indicatoren zijn de ondernemers in de bouwketen per saldo positief gestemd.

De gemiddelde werkvoorraad in de bouwketen is deze meting uitgekomen op 10,8 maanden, een stijging van 0,9 maand ten opzichte van de voorgaande meting. Bij de vorige meting steeg de gemiddelde orderportefeuille met dezelfde cijfers. De stijging komt vooral voor rekening van de installatiebedrijven, waar de gemiddelde werkvoorraad met 1,7 maand steeg. Ongeveer de helft van de ondernemers in de bouwketen verwacht in de komende periode een hogere omzet. Ongeveer 15% van de ondernemers denkt minder omzet te zullen draaien in dezelfde periode. Per saldo is ongeveer 36% van de ondernemers positief gestemd, vijf procentpunt minder dan in de najaarsmeting van 2021.

De verwachting rondom het personeel is ten opzichte van de najaarsmeting licht gestegen; per saldo verwacht ongeveer 41% van de bedrijven meer personeel aan te nemen. Dit is een stijging van twee procentpunt ten opzichte van de najaarsmeting. Ten opzichte van de vorige meting is de verwachting bij de bouwbedrijven licht gedaald, bij de overige schakels in de bouwketen is er sprake van een stijging.

Stand van de conjunctuur per schakel in de bouwketen

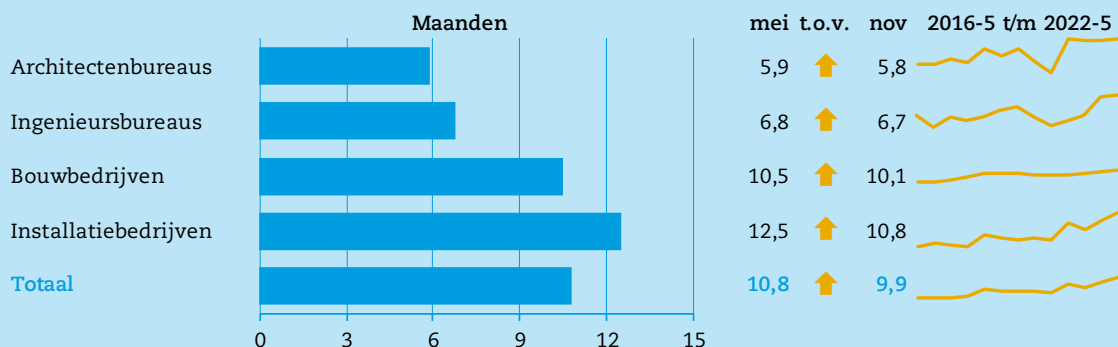
Hieronder volgen voor iedere schakel de belangrijkste conclusies, waarbij de resultaten worden vergeleken met de uitkomsten van een half jaar geleden.

- **Architectenbureaus** – Bij de architectenbureaus steeg de gemiddelde werkvoorraad ten opzichte van de najaarsmeting met een tiende maand tot 5,9 maanden. Ongeveer een derde van de architecten verwacht een hogere omzet in de komende maanden, terwijl één op de vijf bedrijven een afname verwacht. De personeelsverwachting is nagenoeg hetzelfde als bij de najaarsmeting; per saldo één op de tien architectenbureaus verwacht in de komende maanden het personeelsbestand te zullen vergroten.
- **Ingenieursbureaus** – De ingenieursbureaus zien de gemiddelde werkvoorraad ten opzichte van de voorgaande meting met 0,1 maand licht stijgen. De werkvoorraad ligt door deze stijging op 6,8 maanden. Ook de omzetverwachting is per saldo gestegen en zeer positief; bijna 55% van de ingenieursbureaus verwacht een hogere omzet in de komende maanden, 3% verwacht een lagere omzet. Ook verwacht bijna 45% van de bureaus het personeelsbestand uit te breiden.
- **Bouwbedrijven** – De gemiddelde werkvoorraad bij de bouwbedrijven is ten opzichte van een half jaar geleden met 0,4 maand gestegen en komt uit op 10,5 maanden werk. Zowel de verwachtingen omtrent het personeel als over de omzet zijn per saldo minder positief dan in de najaarsmeting. Zo verwacht ongeveer 15% van de bouwondernemers personeel aan te nemen tegenover 19% in de najaarsmeting. Ongeveer 12% van de ondernemers verwacht per saldo een toename van de omzet, in de najaarsmeting was dit saldo ongeveer 17%.
- **Installatiebedrijven** – De gemiddelde orderportefeuille bij installatiebedrijven is ten opzichte van de een half jaar geleden met 1,7 maand sterk gestegen en komt nu uit op 12,5 maanden werk. Per saldo verwacht ongeveer 60% van de installateurs een stijging van de omzet. De personeelsverwachting ligt is verder gestegen; per saldo verwacht ruim 70% van de installateurs het personeelsbestand in de komende maanden uit te breiden.

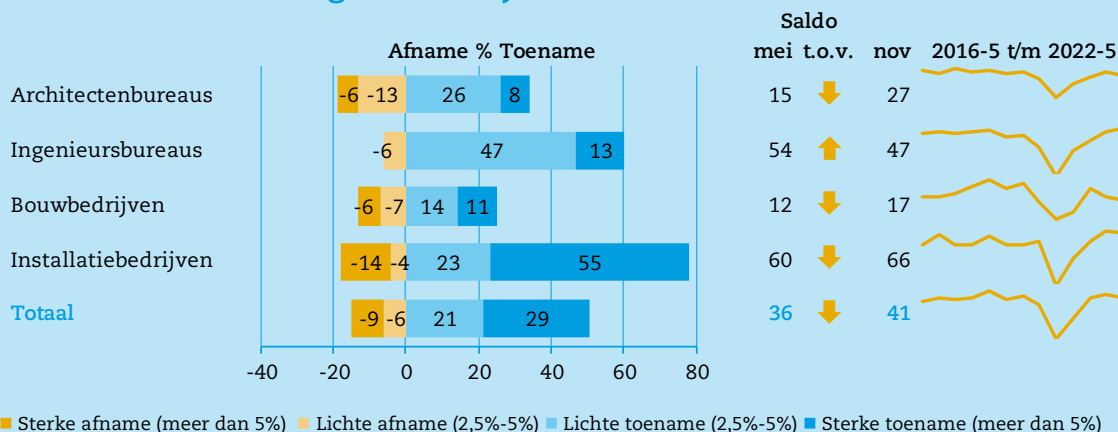

Dashboard conjunctuur bouwketen

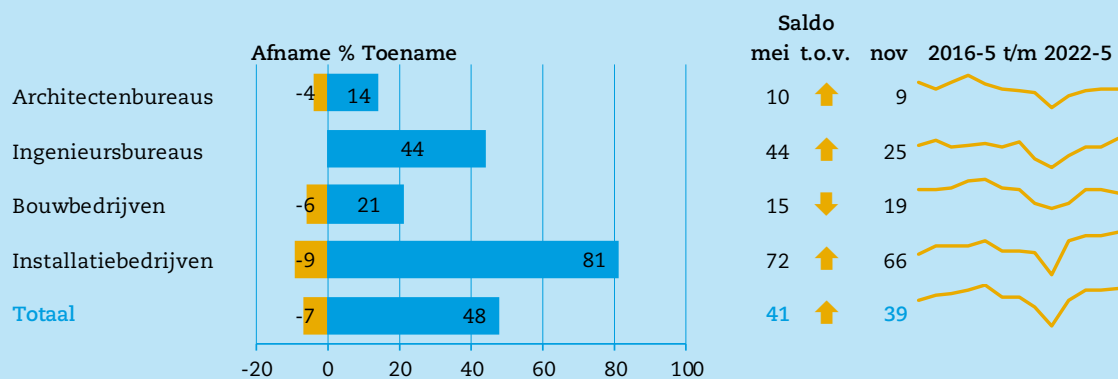
Orderportefeuille

Verwachting van bedrijven over de omzet 2^e kwartaal

Verwachting van bedrijven over het personeelsbestand 2^e kwartaal

* Bron: EIB, MC/Techniek Nederland, Panteia/Kon. BNA, Panteia/Kon. NIngenieurs

---

1 Bouwketen

Dit hoofdstuk beschrijft de conjunctuur in de bouwketen. Het eerste deel geeft een beeld van de recente ontwikkelingen van de toegevoegde waarde, faillissementen, werkgelegenheid en werkloosheid. Vervolgens komen de huidige orderportefeuilles in de bouwketen aan bod. Tot slot worden de ontwikkelingen beschreven die ondernemingen in de bouwketen verwachten ten aanzien van hun omzet en personeelsbestand.

1.1 Recente ontwikkelingen

Economische groei

De Nederlandse economie is in het eerste kwartaal niet gegroeid ten opzichte van het vierde kwartaal van 2021. Ten opzichte van het eerste kwartaal in 2020 steeg het bbp met ongeveer 7,0%. Deze groei kan deels worden verklaard doordat de overheid in december 2020 als gevolg van een nieuwe coronagolf contactbeperkende maatregelen hadden ingesteld. In het eerste kwartaal van 2021 waren deze maatregelen nog steeds van kracht. Een van deze beperkende maatregelen was een avondklok. Het effect van de oorlog in Oekraïne op de bbp-groei is nog onduidelijk. De bruto investeringen in vaste activa bleef in het eerste kwartaal van 2022 ten opzichte van het eerste kwartaal in 2021 nagenoeg gelijk (0,1% stijging). Ten opzichte van het laatste kwartaal van 2021 stegen de investeringen met 0,8%.

De totale toegevoegde waarde in basisprijzen¹ lag in het eerste kwartaal van 2022 7,4% hoger dan in het eerste kwartaal van 2021. Sectoren met de grootste groei waren de sectoren cultuur, recreatie, overige diensten en handel, vervoer en horeca. Ook de sectoren energievoorziening en zakelijke dienstverlening lieten een bovengemiddelde groei van de toegevoegde waarde zien. De toegevoegde waarde van de bouwnijverheid steeg in het eerste kwartaal van 2022 ten opzichte van hetzelfde kwartaal in 2021 met 4,1%. Met deze stijging laat de bouw een ondergemiddelde groei zien.

In het afgelopen jaar zijn de prijzen van materialen en brandstoffen hard gestegen. De oorlog in Oekraïne heeft hier in belangrijke mate aan bijgedragen. Het is onzeker hoe deze stijgingen doorwerken in de bouwketen. Wel zijn er verschillende effecten denkbaar. De hogere prijzen verminderen enerzijds de algemene vraag naar bouwproductie. Anderzijds zorgen de hoge olie- en gasprijzen voor een hogere vraag naar energiebesparende producten, met name op het gebied van installaties.

Faillissementen

In het eerste kwartaal van 2022 zijn 81 faillissementen uitgesproken in de bouwketen. Een jaar eerder waren dit er ook 81. Tijdens de coronapandemie zorgden de uitgebreide steunmaatregelen van de overheid in combinatie met een sterke vraag waarschijnlijk voor het lage aantal faillissementen. Hoewel de steunmaatregelen zijn afgebouwd, blijft het aantal faillissementen op een relatief laag niveau. De meeste faillissementen vielen in het eerste kwartaal van 2022 bij de algemene b&u-bouwbedrijven. In dit kwartaal failleerden 6 architecten- en ingenieursbureaus. In de laatste vier kwartalen is er in de bouwkolom 358 maal faillissement uitgesproken, 92 minder dan in de vier kwartalen daarvoor. Het aantal opheffingen in de bouwnijverheid ligt in het eerste kwartaal wel op een hoog niveau; ruim 3.680 bedrijven zijn in dit kwartaal opgeheven. Het aantal opheffingen lag hiermee ruim 40% hoger dan in het eerste kwartaal van 2021. Ook het aantal opheffingen bij de architecten- en ingenieursbureaus ligt met 940 in het eerste kwartaal op een relatief hoog niveau. In het eerste kwartaal van 2022 werden 6.310 bedrijven in de bouwnijverheid en 995 architecten- en ingenieursbureaus opgericht.

---

¹ De toegevoegde waarde wordt gedefinieerd als het totaal van lonen, salarissen, afschrijvingskosten, rentekosten en resultaat voor belasting (omzet minus ingekochte goederen en diensten).

Werkgelegenheid

Het aantal werkenden in de bouwnijverheid kwam in het eerste kwartaal van 2022 volgens het CBS ongeveer uit op 489 duizend werkenden. Ten opzichte van het eerste kwartaal van 2021 betekent dit een stijging van ongeveer 7.000 werkenden. De werkenden bestaan uit 338 duizend werknemers en 151 duizend zelfstandigen. Het aantal openstaande vacatures in de bouwnijverheid ligt in het eerste kwartaal van 2022 op recordhoogte. Aan het einde van dat kwartaal stonden er 76 vacatures per duizend banen open, 8 meer dan bij de najaarsmeting. Ten opzichte van het eerste kwartaal van 2021 is de vacaturegraad met 14 vacatures per duizend banen gestegen. Het aantal openstaande vacatures stijgt al zeven kwartalen onafgebroken en heeft in het eerste kwartaal van 2022 een nieuw hoogtepunt bereikt.

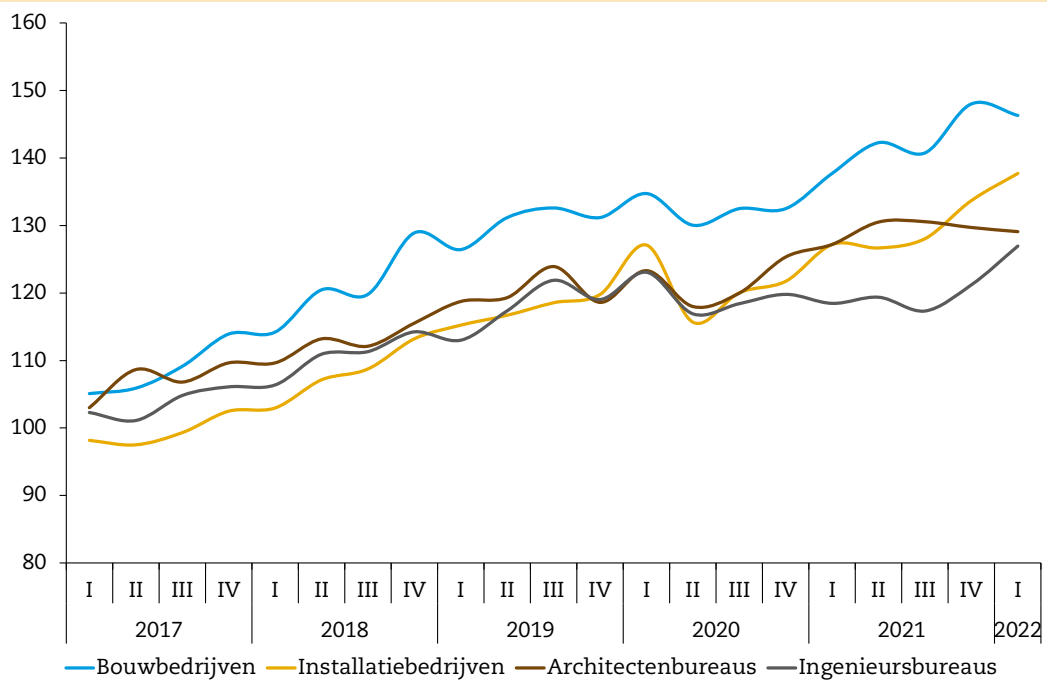
Werkloosheid

In maart 2022 waren er 3.167 lopende WW-uitkeringen in de bouwnijverheid (bron: UWV). Dit waren er ruim 1.100 minder dan in maart 2021. Ten opzichte van februari is het aantal lopende WW-uitkeringen met bijna 100 gedaald. De totale Nederlandse werkloosheid bedroeg volgens seizoensgecorrigeerde cijfers van het CBS in april 2022 316 duizend personen (3,2% van de beroepsbevolking). Ten opzichte van oktober 2021 betekent dit een daling van 60 duizend personen (0,7 procentpunt).

Ontwikkelingen omzet

Figuur 1 laat de seizoensgecorrigeerde ontwikkeling van de omzetwaarde van de afzonderlijke schakels binnen de bouwketen zien vanaf begin 2017 tot en met het eerste kwartaal van 2022. Bij de installatiebedrijven is de omzet sinds het tweede kwartaal van 2021 elk kwartaal gestegen. De omzetontwikkeling bij de bouwbedrijven en de architectenbureaus ligt ten opzichte van het vierde kwartaal van 2021 lager. Bij de ingenieursbureaus is de omzet in de laatste twee kwartalen gestegen. Bij alle schakels ligt de omzet inmiddels nominaal boven het niveau van begin 2020.

Figuur 1   **Ontwikkeling (seizoensgecorrigeerde) omzet per schakel binnen de bouwketen, 2017Q1-2022Q1, 2016=100, lopende prijzen**

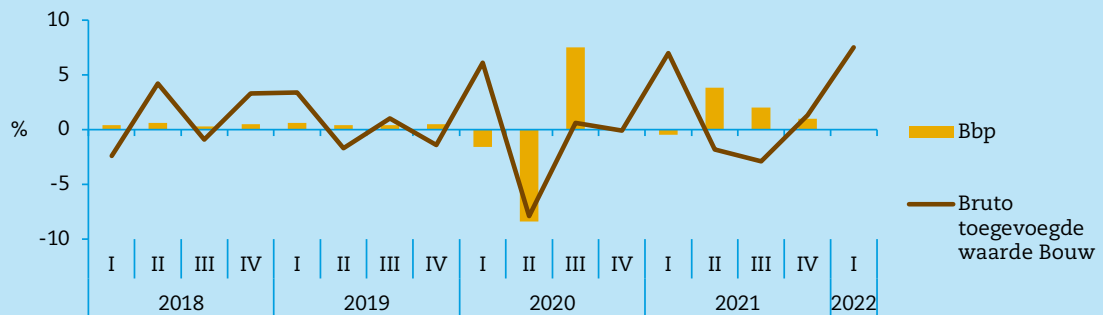

Bron: CBS, EIB

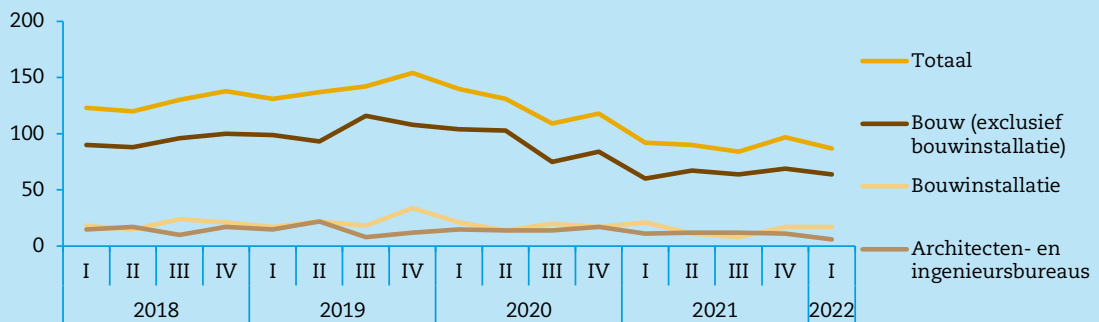
Dashboard recente ontwikkelingen

Economische groei

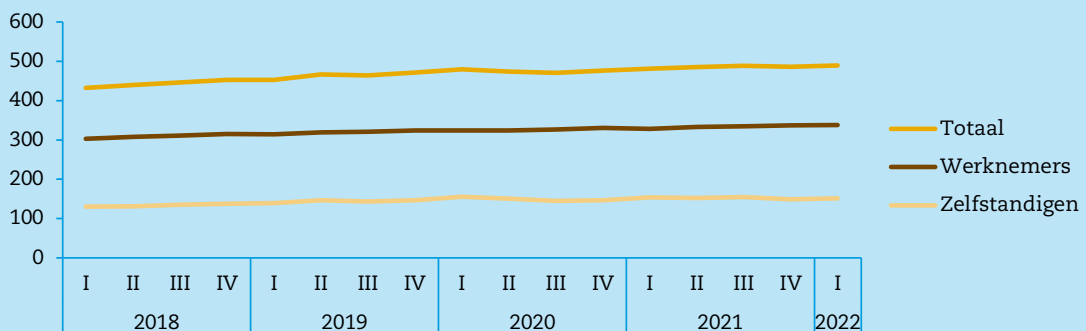
Volume-ontwikkeling bbp en toegevoegde waarde in de bouw, kwartaal op kwartaal mutaties in procenten

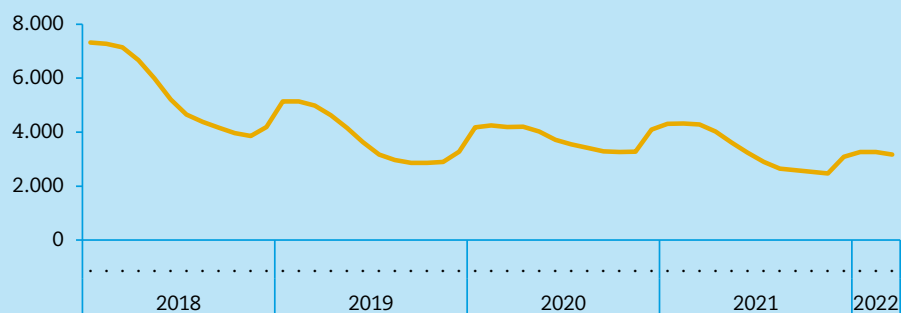
Aantal faillissementen in de bouwketen

Werkgelegenheid in de bouwnijverheid, in personen x 1.000

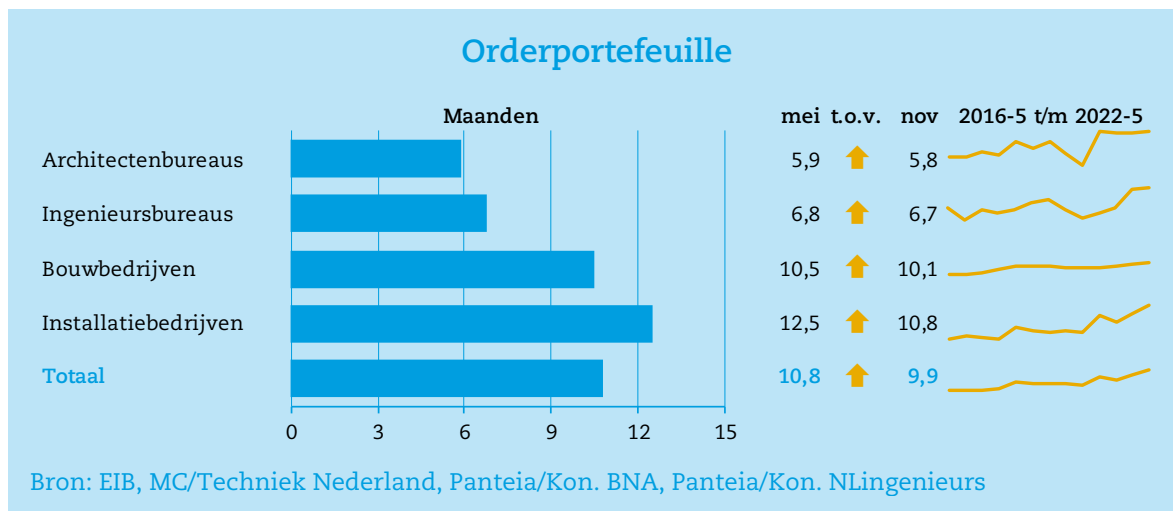
Aantal personen met een WW-uitkering in de bouwnijverheid

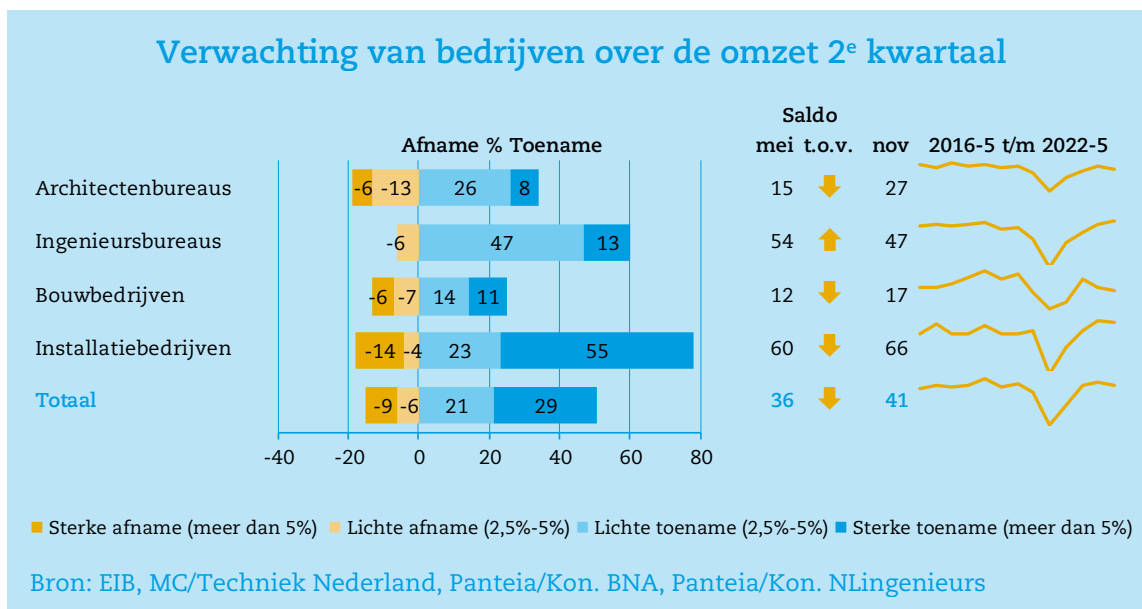
Bron: CBS, UWV

1.2 Conjunctuur bouwketen

De conjunctuurindicatoren laten over het algemeen een gemengd beeld zien; de orderportefeuilles en de personeelsverwachtingen stijgen voor de bouwketen als geheel, terwijl de omzetverwachting daalt.

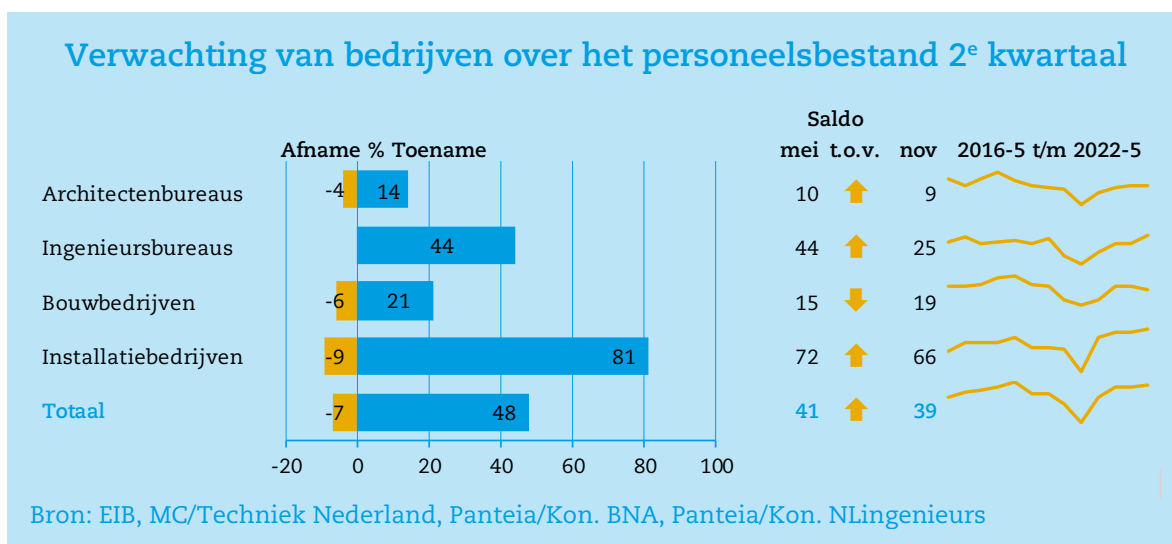

De gemiddelde werkvoorraad in de bouwketen is bij deze meting uitgekomen op 10,8 maanden werk, een stijging van 0,9 maand ten opzichte van de najaarsmeting van 2021. Bij alle schakels is er sprake van een stijging van de werkvoorraad ten opzichte van de najaarsmeting. Bij de installatiebedrijven was de stijging met 1,5 maand het grootst; de gemiddelde werkvoorraad kwam met deze stijging uit op 12,5 maanden werk. Bij de bouwbedrijven steeg de gemiddelde orderportefeuille met 0,4 maand naar 10,5 maanden werk. De gemiddelde werkvoorraad is bij de ingenieurs- en architectenbureaus beiden gestegen met 0,1 maand. De gemiddelde orderportefeuille kwam bij de architecten uit op 5,9 maanden werk, bij de ingenieursbureaus was dit 6,8 maanden werk.

De omzetverwachting van de bedrijven in de bouwketen is ten opzichte van de najaarsmeting met vijf procentpunt gedaald, maar per saldo nog steeds positief. Over het geheel verwacht ongeveer 36% van de ondernemers een toename van de omzet. De omzetverwachting is ook bij drie van de vier schakels gedaald ten opzichte van een half jaar geleden. Bij de architecten-

bureaus is het saldo met 12 procentpunt gedaald naar 15%. Bij de bouwbedrijven en de installatiebedrijven is het saldo met respectievelijk vijf en zes procentpunt gedaald. Per saldo verwacht ongeveer een op de acht bouwbedrijven een toename van de omzet, bij de installateurs verwacht per saldo ongeveer 60% van de bedrijven een omzetstijging. De ingenieurbureaus zijn als enige schakel positiever dan een half jaar geleden; ongeveer 54% van de bureaus verwacht hogere omzet, een stijging van zeven procentpunt.

De bouwketen is ten opzichte van de najaarsmeting positiever over verwachting omtrent het personeelsbestand. Per saldo verwacht 41% van de ondernemers dat zij het personeelsbestand zullen uitbreiden. Bij drie van de vier afzonderlijke schakels is er ook sprake van een stijging, De afzonderlijke schakels laten per saldo ook nauwelijks veranderingen zien. Bij de ingenieurbureaus verwacht per saldo ongeveer 44% van de bedrijven het personeelsbestand op korte termijn uit te breiden, bijna een verdubbeling ten opzichte van een half jaar geleden. Bij de architectenbureaus is de verwachting omtrent personeel nagenoeg gelijk aan de najaarsmeting van 2021. Bij de bouwbedrijven is er sprake van een daling van vier procentpunt. Per saldo verwacht 15% van de bouwondernemers een toename van het personeelsbestand. Een ruime meerderheid (ongeveer 72%) van de ondernemers in de installatiebranche verwacht het personeelsbestand uit te breiden. Dit is een stijging van zes procentpunt ten opzichte van de najaarsmeting.

2 Architectenbureaus

De gemiddelde werkvoorraad bij de architectenbureaus komt deze meting uit op 5,9 maanden werk, een stijging van 0,1 maand ten opzichte van de vorige meting. De verwachtingen over de omzet is ten opzichte van de najaarsmeting met 12 procentpunt afgenomen; ongeveer een derde van de architecten verwacht een toename van de omzet, terwijl bijna een vijfde een afname verwacht. De verwachtingen omtrent het personeelsbestand is met ongeveer één procentpunt verbeterd; tien procent van de bedrijven verwacht meer personeel aan te nemen.

In tabel 2.1 staan de resultaten voor een aantal andere conjunctuurgerelateerde indicatoren. Bij zes van de acht marksectoren is de ontwikkeling van het belang per saldo positief. Alleen bij de sectoren winkels en kantoren verwachten de architecten per saldo een afnemend belang. De ondernemers zien ten opzichte van de vorige meting het belang bij drie marktsectoren (woningen, gemengde projecten en overige sectoren) per saldo afnemen. Bijna een derde van de architectenbureaus verwacht het honorarium te zullen verhogen in het komende kwartaal. In de laatste vier kwartalen zijn de gemiddelde prijzen ten opzichte van hetzelfde kwartaal het jaar ervoor steeds harder gestegen; in het tweede kwartaal van 2021 werd een jaarmutatie van 2,1% geregistreerd, in het eerste kwartaal van 2022 was deze mutatie 3,7%.

Tabel 2.1 Diverse conjunctuurgerelateerde indicatoren, architectenbureaus

	november 2021		mei 2022		
Orderportefeuille (aantal maanden)	5,8		5,9		
Belang ¹ per marktsector	% -	% +	% -	% +	
- Woningen	51%	5	61	5	52
- Kantoren	9%	26	21	26	20
- Winkels	2%	34	11	46	14
- Onderwijs	4%	14	40	8	46
- Gezondheidszorg	7%	8	45	6	56
- Stedenbouw	3%	4	52	0	52
- Gemengde projecten	7%	4	54	9	39
- Overig	17%	4	37	9	13
Ontwikkeling honorarium lopend kwartaal	3	36	6	32	
Prijsontwikkeling bij de architecten	2021-II	2021-III	2021-IV	2022-I*	
Prijsindexcijfers (index 2015 = 100)	114,8	115,3	116,4	118,2	
Jaarmutatie (%)	2,1	2,4	3,1	3,7	

1 Hier worden alleen bureaus die actief zijn in de betreffende sectoren beschouwd

* voorlopige cijfers

Bron: Panteia/Koninklijke BNA, CBS

3 Ingenieursbureaus

De ingenieursbureaus rapporteren voor deze meting een gemiddelde werkvoorraad van 6,8 maanden. De werkvoorraad steeg met 0,1 maand ten opzichte van de najaarsmeting van 2021. Als enige schakel in de bouwketen zijn de ingenieurs ten opzichte van de najaarsmeting positiever over zowel de omzetverwachting als de verwachting omtrent het personeelsbestand. Per saldo is 54% van de ingenieurs positief gestemd over de verwachte omzet in de komende maanden, een stijging van zeven procentpunt ten opzichte van een half jaar geleden. Ongeveer 44% van de ingenieursbureaus verwacht het personeelsbestand uit te breiden, terwijl geen van de bureaus een krimp van het personeelsbestand verwacht.

In tabel 3.1 worden de uitkomsten van een aantal andere conjunctuurgerelateerde indicatoren getoond. Per saldo is de verwachting over de tariefontwikkeling verbeterd; ruim een op de drie bureaus verwacht dat de tarieven in de komende drie maanden zullen stijgen, terwijl de rest gelijke tarieven voorziet. De ingenieursbureaus zijn per saldo zeer positief over de omzetontwikkeling per marktsegment; in alle marktsegmenten hebben positieve ondernemers de meerderheid. Bij zeven van de acht segmenten is het saldo wel lager dan een half jaar geleden.

Tabel 3.1 Diverse conjunctuurgerelateerde indicatoren, ingenieursbureaus

		november 2021		mei 2022	
Orderportefeuille (aantal maanden)		6,7		6,8	
Verwachting ontwikkeling tarieven (%)	- toename	22		37	
	- gelijk	75		63	
	- afname	3		0	
Omzetontwikkeling ¹ per marktsegment		% –	% +	% –	% +
Utiliteitsbouw		4	52	4	46
Installaties		11	89	10	76
Milieu advisering		0	76	0	84
RO-advisering		0	82	0	70
Projectmanagement		0	76	0	71
Industrie		0	69	14	51
Buitenland		9	50	6	38
Overig		0	57	0	50

¹ Hier worden alleen bureaus die actief zijn in de betreffende sectoren beschouwd

Bron: Panteia/Koninklijke NIngenieurs

4 Bouwbedrijven

Bij de bouwbedrijven laten de conjunctuurindicatoren een gemengd beeld zien. De gemiddelde werkvoorraad is ten opzichte van najaarsmeting met 0,4 maand gestegen tot 10,5 maanden werk. Deze stijging komt vooral rekening van de b&u, waar de orderportefeuilles met 0,5 maand zijn gestegen tot gemiddeld 12,2 maanden. De gemiddelde werkvoorraad in de gww steeg met een 0,2 maand tot 7,2 maanden werk. De verwachtingen over de omzet zijn ten opzichte van een half jaar geleden per saldo met 5 procentpunt gedaald; ongeveer een op de acht bedrijven verwacht een toename van de omzet. Ook de verwachting van de bouwondernemers over het personeelsbestand is ten opzichte van de najaarsmeting gedaald; ongeveer 15% van de bouwbedrijven verwacht per saldo een uitbreiding.

Tabel 4.1 toont de resultaten voor een aantal andere conjunctuurgerelateerde indicatoren. Ten opzichte van een half jaar geleden is het aandeel bouwbedrijven dat aangeeft geen stagnatie te ondervinden in onderhanden werk sterk gedaald. Een minderheid van de bouwbedrijven zegt geen stagnatie in onderhanden werk te ondervinden. De twee voornaamste oorzaken van stagnatie in de b&u zijn een gebrek aan personeel en de materiaalvoorziening. Bij de gww worden de materiaalvoorziening en een gebrek aan orders het meest genoemd. Ruim 70% van de bouwbedrijven classificeert hun orderpositie als normaal, terwijl ongeveer één op de zes bedrijven hun orderpositie groot noemt. Ruim driekwart van de bedrijven voorzien verdere prijsstijgingen in de komende periode, de overige bedrijven verwachten gelijkblijvende prijzen.

Tabel 4.1 Diverse conjunctuurgerelateerde indicatoren, bouwbedrijven (totaal en naar de deelsectoren B&U en GWW)

		november 2021	mei 2022
Geen stagnatie in onderhanden werk (%)	Bouw	50	38
	B&U	54	41
	GWW	43	34
Stagnatie vanwege gebrek aan personeel (%)	Bouw	19	21
	B&U	22	26
	GWW	13	12
Orderportefeuille (aantal maanden)	Bouw	10,1	10,5
	B&U	11,7	12,2
	GWW	7,0	7,2
Beoordeling orderpositie (%)			
- groot		24	16
- normaal		70	71
- klein		6	12
Verwachte prijsontwikkeling (%)			
- toename		65	77
- gelijk		35	23
- afname		0	0

Bron: EIB

5 Installatiebedrijven

De gemiddelde orderportefeuille bij de installatiebedrijven is ten opzichte van de najaarsmeting van 2021 met 1,7 maand gestegen en komt uit op 12,5 maanden werk. Een jaar geleden lag de gemiddelde werkvoorraad nog ruim drie maanden lager. De omzetverwachting is per saldo minder positief dan een half jaar geleden. Desondanks verwacht per saldo bijna twee derde van de installatiebedrijven een hogere omzet in het tweede kwartaal. De verwachting over het personeelsbestand is verder gestegen; per saldo verwacht ruim 70% van de ondernemers het personeelsbestand uit te breiden.

De resultaten voor een aantal andere conjunctuurgerelateerde indicatoren worden getoond in tabel 5.1. De resultaatverwachting is ten opzichte van de najaarsmeting gedaald, maar nog steeds zeer positief. Ongeveer 86% van de bedrijven verwacht een beter resultaat, en één op de twintig bedrijven verwacht een negatief resultaat. Rond 85% van de ondernemers verwacht dat het prijsniveau in het tweede kwartaal zal toenemen, ongeveer 1% verwacht een lager niveau. Ondanks de prijsstijgingen verwachten de installateurs per saldo een toename van de offerteaanvragen. Zo zegt ongeveer 55% van de installateurs een toename van het aantal offerteaanvragen te zien, terwijl ongeveer 17% van de bedrijven het aantal offerteaanvragen zag afnemen.

Tabel 5.1 Diverse conjunctuurgerelateerde indicatoren, installatiebedrijven (met minimaal 25 werknemers)

		november 2021	mei 2022
Orderportefeuille (aantal maanden)		10,8	12,5
Resultaatverwachting (%)	- winst	94	86
	- quitte	6	9
	- verlies	0	5
Ontwikkeling t.o.v. vorig kwartaal (%)			
• Prijsniveau	- toename	57	85
	- gelijk	38	14
	- afname	5	1
• Aantal offerteaanvragen (%)	- toename	41	55
	- gelijk	46	38
	- afname	13	17

Bron: MC/Techniek Nederland

Bijlage A De opbouw van de monitor

Sinds 2011 beschrijft het EIB in halfjaarlijkse rapportages de conjunctuur in de bouwketen. Koninklijke BNA, Koninklijke Bouwend Nederland, Koninklijke NLIingenieurs en Techniek Nederland zijn de organisaties die bij dit onderzoek betrokken zijn. De huidige rapportage is de 23^e in de reeks. Deze rapportage behandelt de bouwketen in het eerste hoofdstuk als geheel. In de daarop volgende hoofdstukken wordt ingegaan op de afzonderlijke schakels binnen de bouwketen, die vertegenwoordigd worden door de betreffende organisaties.

In deze rapportage wordt de stand van de conjunctuur in de bouwketen in de eerste helft van 2022 geanalyseerd. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de meest recente conjunctuuronderzoeken van de betrokken brancheorganisaties. Tabel A.1 laat zien welke partijen deze onderzoeken hebben uitgevoerd. De data van het CBS en andere externe bronnen vormen de meest actuele data per 24 mei 2022.

Voor de respons op de verschillende onderzoeken geldt dat deze in relatie tot de onderzochte populaties bevredigend tot goed zijn. Bij het bepalen van de uitkomsten voor de totale bouwketen wordt de personeelsomvang per schakel binnen de bouwketen gebruikt voor de weging van sectorgegevens.

Tabel A.1 Bronvermelding en overzicht van respons per schakel binnen de bouwketen, in aantal en als percentage

Branche	Onderzoek door	Aantal	Percentage najaarsmeting 2021	Percentage voorjaarsmeting 2022
Architectenbureaus	Panteia/Kon. BNA	121	18%	13%
Ingenieursbureaus	Panteia/Kon. NLIingenieurs	32	42%	42%
Bouwbedrijven	EIB	223	26%	26%
Installatiebedrijven	MC/Techniek Nederland	87	13%	16%

Bron: EIB, MC/Techniek Nederland, Panteia/Kon. BNA, Panteia/Kon. NLIingenieurs

De in deze monitor vermelde verwachtingen hebben voor alle schakels betrekking op dezelfde verslagperiode. De verwachtingen in de voorjaarsmeting hebben betrekking op het tweede kwartaal van het jaar, de verwachtingen in de najaarsmeting op het vierde kwartaal.

Koninginneweg 20
1075 CX Amsterdam
t (020) 205 16 00
eib@eib.nl
www.eib.nl